

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 54

Utgitt 26 juli.

1919

Nye bruksregler for Fjærland bygdealmenning, 19 juli.

approbert av Landbruksdepartementet 19 juli 1919.

§ 1.

Ingen hugst av barskog må foregå, uten at almenningsstyret og skogforvalteren har samråd derom, og utvisning er foretatt av skogforvalteren eller den, han dertil bemyndiger.

Utvisningen skjer ved, at de til hugst bestemte trær påslås et merke ved roten og oppe på stammen.

Av løvskog må heller ingen hugst foregå, uten at almenningsstyret og skogforvalteren har samråd derom, og anvisning er foretatt av skogforvalteren eller den, han dertil bemyndiger.

§ 2.

Enhver bruksberettiget, som ønsker å åvirke i almenningen, har innen hvert års 31 mai å innsende skriftlig andragende herom til styret. I andragendet må angis, hvor og hvortil tre-materialene skal anvendes. Styret behandler de innkomne andragender og sender dem med erklæring til skogforvalteren, som derefter i samråd med almenningsstyret bestemmer årets hugskvantum.

Styret har efter utvisning for barskogens vedkommende og anvisningen for løvskogens vedkommende enten å fordele det utviste og anviste eller selge det underhånden eller ved auksjon til de bruksberettigede til fremdrift for egen regning eller også å la hugsten og driften foregå for almenningskassens regning og etterpå enten å fordele det åvirkede eller selge det underhånden eller ved auksjon til de bruksberettigede. Hvad der av årets hugskvantum således ikke blir optatt av de bruksberettigede, skal almenningsstyret på beste måte avhende til inntekt for almenningskassen enten ved salg på roten eller ved fremdrift for almenningskassens regning.

19 juli.

§ 3.

Skogforvalteren bestemmer efter konferanse med almenningsstyret for hvert år tiden for utvisning og hugst.

Almenningsstyret skal for hvert år vedta en tariff, hvorefter der svares avgift til almenningsskassen av de materialer, som fordeles til de bruksberettigede, og som ikke selges underhånden eller ved auksjon.

§ 4.

Under hugsten og kjøringen eller løipingen plikter enhver å behandle den gjenstående skog med størst mulig varsomhet og benytte de av skogvesenet eller styret anviste fremdriftsveier og oplagsplasser. Al unødig skade erstattes almenningsskassen. Det ved utvisningen påslåtte rotmerke må ikke vekkugges eller beskadiges.

§ 5.

Alt åvirke må være bortført fra almenningen innen den av styret i hvert enkelt tilfelle gitte frist.

I motsatt fall tilfaller det almenningen igjen.

§ 6.

Trematerialer og ved, som er solgt eller utvist til de bruksberettigede i deres egenskap som sådan, må ikke overdras eller anvendes på annen måte enn til husbehov og gårdsfornødenhet.

§ 7.

Styret forvalter almenningsskassens midler og avlegger hvert år regnskap, som innsendes til skogforvalteren til gjen-nemnsyn.

§ 8.

Til å føre tilsyn med almenningen og kontrollere hugsten m. v. er styret berettiget til å anta en mann, der for hver arbeidsdag kan tilstås en passende godtgjørelse av almenningsskassen.

§ 9.

Styret har å påse bruksreglene overholdt og å anmelde mulige overtredelser.

Overtredelse av reglene er belagt med straff.

Lov

23 juli.
Nr. 1.

om midlertidig tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 juli 1919 sålydende:

§ 1.

De avstemninger, som skulde finne sted efter kommunevalgene i 1919 i henhold til §§ 6 og 11 i lov av 2 august 1918, utsettes inntil videre. Uten hinder herav kan i kjøpstæder, som ved begynnelsen av året 1919 hadde en hjemmehørende folkemengde av minst fire tusen innbyggere, de nu lovlig bestående brennevinssamlag få sine vedtekter fornyet inntil videre og fortsette sin virksomhet innenfor de til enhver tid med hjemmel av lov satte grenser.

§ 2.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slot den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

Lov

23 juli.
Nr. 2.

om forandring av § 52 i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli 1919 sålydende:

I.

§ 52, nr. 6 i lov av 17 mai 1904 nr. 8 (jfr. lov av 2 august 1918 nr. 2) skal herefter lyde som følger:

- 23 juli. På bevertningssted med tilliggelser — herunder også klubb-
 Nr. 2. lokaler og dampskibs- og jernbanerestorasjoner samt restaura-
 rasjonsvogner —, hvor der bevertes med mat og drikke, skal
 det under straff av bøter være forbudt gjestene selv å fortære
 eller overlate andre til fortæring sådan rusdrikk, som bevert-
 ningsstedets innehaver på grunn av fastsatt tidsinnskrenkning,
 forbud eller manglende bevilling ikke har lovlig adgang til å
 skjenke. Det er under samme straff forbudt verten og hans
 folk, uttrykkelig eller stiltiende, å tillate sådan fortæring.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
 bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
 kst.

23 juli.
 Nr. 3.

Lov

**om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-
 naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905
 med tilleggslov av 25 juli 1913.**

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli
 1919 sålydende:

I.

Efternevnte paragraf i lov om sproglig-historisk og mate-
 matisk-naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905
 med tilleggslov av 25 juli 1913 skal herefter lyde således:

§ 6.

Som adjunkt, lektor eller rektor ved offentlig eller kom-
 munal høiere skole kan alene ansettes:

1. den, som har bestått den sproglig-historiske eller matema-
 tisk-naturvidenskapelige embedseksamen og den i lovens
 § 4 omhandlede pedagogiske prøve;
2. den, som har bestått en embedseksamen for lærere ved de
 offentlige skoler for den høiere almindelse i overens-

stemmelse med de lover, som gjaldt før denne lov trådte i kraft; 23 juli.
Nr. 3.

3. teologisk kandidat, som har underkastet sig eksamen i en almindelig avdeling (eller i et hovedfag og et bifag) av den sproglig-historiske embedseksamen foruten den i nærværende lovs § 4 omhandlede pedagogiske prøve.

Samme regler gjelder for å opnå adgang til å bestyre eksamensberettiget privatskole.

For adjunktens og privatskolebestyrers, og når særlige forhold finnes å være tilstede, også for lektorers vedkommende kan der dog dispenseres fra bestemmelsene i denne paragraf av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

De ved lovens ikrafttreden ved de høiere skoler ansatte teologiske kandidater beholder samme adgang til avansement, som de for tiden har.

Den hittil bestående adgang for teologiske kandidater til som religionslærere å utnevnes til overlærerembeder — i det antall, som til enhver tid for dem måtte være særskilt bestemt — opretholdes inntil videre.

II.

Ovennevnte lovbestemmelse trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

Lov

om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli 1919 sålydende:

I.

Efternevnte paragrafer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917 skal herefter lyde således:

23 juli.
Nr. 4.

23 juli.

Nr. 4.

§ 32.

Bestyreren av en offentlig høiere almenskole kaldes rektor. De øvrige faste lærere benevnes lektorer og adjunkter. I disse stillinger kan ansettes såvel menn som kvinner.

§ 33.

De faste lærere utnevnes av Kongen.

Ingen kan utnevnes til lektor eller adjunkt, før han i to år har været konstituert som sådan, og efter den tids forløp skal han ha endelig ansettelse eller fratre stillingen.

Enhver, som herefter utnevnes til fast lærer ved den offentlige høiere almenskole, er, når det forlanges av overstyret, forpliktet til å gå over til tjeneste i tilsvarende stilling og få uforandret lønningsvilkår ved en annen offentlig eller kommunal skole enn den, ved hvilken han — hun — tidligere tjenstgjorde, såfremt denne skole beslattes nedlagt eller omorganisert.

Likeledes skal enhver, som herefter utnevnes til fast lærer ved den høiere almenskole, være forpliktet til ved det fylte 65de år å avgå fra sin stilling med den pensjon han — hun — har optjent gjennom innskudd i pensjonskassen for statens tjenestemenn, medmindre han — hun — av overstyret opfordres til inntil videre å forbli i stillingen.

Enhver, som før denne lovs ikrafttreden er utnevnt til overlærer ved den høiere almenskole, har rett til om han — hun — så ønsker det, å beholde denne titel og har samme adgang til lønsforbedring og avansement som gjaldt ved hans — hennes — utnevnelse.

§ 71.

For de fullstendige lærerposter fastsetter kommunestyret lønningsvilkårene i henhold til de av overstyret med Stortingets bifall opstilte regler.

Lærere, hvis lønn ikke er lavere enn de ved offentlige skoler ansatte adjunkters og lektorsers begynnerlønn, benevnes på samme måte som disse. Likeledes benevnes skolenes bestyrere rektorer, hvis deres lønn ikke er ringere enn begynnerlønnen for rektorer ved offentlige skoler. Tjenestear som adjunkt, lektor (overlærer) eller rektor regnes like, hvadenten de er tilbragt ved offentlige skoler eller ved kommunale, hvis lærere beskikkes av overstyret.

Adjunkter, lektorer og rektorer ved kommunale skoler ansettes fast, adjunkter og lektorer dog, hvis ikke annet begjæres av forstanderskapet (skolestyret), først efttr to års konstitusjon. Disse skolers lærere er undergitt de samme forplik-

telser, som omhandles i nærværende lovs § 33, tredje og fjerde passus, og har de samme rettigheter, som omhandles i dens femte passus for de ved den offentlige høiere almenskole fast utnevnte læreres vedkommende. På begjæring av forstanderskapet (skolestyret) kan de kommunale skolars lærere avskjediges av overstyret, når de viser utilbørlig forhold i tjeneste eller liv eller forøvrig er uskikket til å røkte sin gjerning forsvarelig. Begjæring om lærers avskjed er kun gyldig, hvis minst to tredjedeler av forstanderskapets (skolestyrets) medlemmer er enige om å fremsette den. De øvrige lærere ansettes på opsigelse.

23 juli.
Nr. 4.

II.

Ovennevnte lovbestemmelser trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

Lov

om tillegg til og forandring i lov om boligforholdene
av 12 juli 1918.

23 juli.
Nr. 5.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli 1919 sålydende:

I.

§ 1.

Når et kommunestyre fatter beslutning om kommunal regulering av husleie overensstemmende med lov om boligforholdene av 12 juli 1918, kap. I, kan det videre beslutte, at leilighet eller rum, som omfattes av reguleringen, og som hittil har været brukt til hotell eller pensjonat, ikke må tas i bruk til beboelse av annen art uten husleienevndens samtykke.

Ved avgjørelsen av, om samtykke skal meddeles, skal nevnden ta særlig hensyn til den forverrelse av pensjonat- og hotellforholdene i kommunen, som bruk som nevnt vil medføre.

23 juli.
Nr. 5.

§ 2.

Den, som overtrer forbud, som er hjemlet i denne lov (§ 1, jfr. § 3, siste punktum), eller medvirker hertil, straffes som fastsatt i § 15 i lov om boligforholdene av 12 juli 1918.

Også forøvrig finner bestemmelsene i boliglovens kap. I tilsvarende anvendelse.

§ 3.

§§ 1 og 2 i denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid opheves den provisoriske anordning av 20 desember 1918 om forbud mot bruk av hotell eller pensjonat til beboelse av annen art. Forbud, som i henhold til anordningen gjelder i en kommune ved lovens ikrafttreden, blir stående ved makt, uten at hertil kreves særskilt beslutning av kommunestyret.

II.

§ 11 i nevnte lov skal lyde:

Husleienevndens avgjørelse efter denne lov kan såvel av utleieren som leieboeren innankes for en ankenevnd (§ 12) til prøvelse.

Anken, som har opsettende virkning, må skje skriftlig innen fjorten dager, efterat meddelelsen om nevndens beslutning er mottatt. Anken fremsettes for husleienevndens formann, der — såfremt ikke nevnden avhjelper det påankede forhold i henhold til § 6, 5te ledd — snarest mulig oversender saken til ankenevnden med de nødvendige dokumenter og opplysninger.

På behandlingen i ankenevnden finner bestemmelsene i §§ 5 og 6 tilsvarende anvendelse.

Angår anken regulering av husleie, kan ankenevnden avvise anken, såfremt den finner, at saken angår en ubetydelig økonomisk interesse.

Går utfallet den, som har anket, imot, skal han erstatte kommunekassen utgiftene ved ankenevndens behandling samt betale den annen part de omkostninger, han har hatt ved sakens behandling for ankenevnden, medmindre denne finner grunn til at fritta derfor. Erstatningens og omkostningenes størrelse fastsettes av ankenevnden, som også med endelig virkning avgjør, hvorvidt utfallet går den, som har anket, imot.

Avvises anken, kan den, som har anket, idømmes erstatning til kommunekassen og omkostninger til den annen part, som foran anført, med beløp, som ankenevnden fastsetter.

De omkostninger, som ankenevnden pålegger, kan inndrives ved utpantning.

Denne bestemmelse trer i kraft den 1 oktober 1919.

23 juli.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Nr. 5-

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

Lov

23 juli.

Nr. 6.

om forlenget gyldighet av visse bestemmelser i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli 1919 sålydende:

I.

§ 4, sidste ledd og § 15 i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 skal gjelde inntil 30 juni 1920.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

23 juli.

Nr. 7.

Lov

om folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juli 1919 sålydende:

I.

I året 1919 skal der for hele riket holdes en folkeavstemning, hvorved de, som har stemmerett efter grunnloven, skal ha adgang til å gi svar på det spørsmål, om de ønsker lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin. Svaret på spørsmålet skal være ja eller nei. De, som ønsker sådant forbud, svarer ja; de, som ikke ønsker det, svarer nei.

II.

For folkeavstemningen fastsettes følgende regler:

§ 1.

Bestemmelsene i den gjeldende lovgivning om manntall og stortingsvalg skal brukes, med de endringer som angis i det følgende.

§ 2.

Avstemningen foregår efter det manntall, som gjaldt for stortingsvalget i 1918 (i tilfelle omvalget i 1919), med de endringer, som følger av nedenstående forskrifter.

§ 3.

I manntallet strykes de personer, som senere er avgått ved døden eller har mistet sin stemmerett (grunnlovens § 53, jfr. § 50). Suspensjonsmerke settes ved dem, som senere har fått stemmeretten suspendert, og strykes ved dem, som suspensjonen er hevet for.

§ 4.

Den, som ikke er innført i manntallet, fordi han ved stortingsvalget i 1918 ennå ikke hadde fylt 25 år eller ikke hadde vært bosatt i landet i 5 år, men som senest den 1 oktober 1919 fyller disse vilkår, skal, om han besidder stemmeretsvilkårene forøvrig, innføres i manntallet, såfremt han senest 30 august hos manntallsføreren krever å bli innført og godtgjør sin rett til det.

§ 5.

23 juli.
Nr. 7.

Den, som var innført i manntallet til valget i 1918, men siden er flyttet til et annet valgsogn, skal føres over til dettes manntall, når han fremsetter begjæring herom for manntallsføreren eller valgstyret senest innen kl. 8 kvelden før det møte, valgstyret skal holde efter utløpet av klagefristen til å gi kjennelser. Han må godtgjøre, at han oppfyller stemmerettsvilkårene, og at melding fra valgstyret om innførelse i det tilflyttede valgsogns manntall kan bli gitt valgstyret i det fraflyttede sogn, før avstemningen foregår der.

§ 6.

Om innholdet av foranstående §§ 4 og 5 skal valgstyret utferdige kunngjørelse senest 15 august sammen med en foreløbig kunngjørelse om folkeavstemningen.

§ 7.

En av manntallsføreren utarbeidet liste over endringer i manntallet skal i de første dager av september gjennomgås av manntallsnevnd efter reglene i § 3 i loven om manntall og stortingsvalg. Derefter skal manntallet senest fra og med 5 september legges ut til eftersyn efter reglene i samme lovs § 4. Om senere endringer i manntallet, om klager og avgjørelsen av klager gjelder samme lovs §§ 5—7.

§ 8.

Avstemningen finner sted den 5 og 6 oktober 1919. Valgstyret innkaller de stemmeberettigede i betimelig tid; jfr. § 11 i loven om manntall og stortingsvalg.

Til lettelse for de stemmeberettigede bør avstemning i regelen foregå på flere steder innen valgsognet. På landet skal der være avstemning i hver skolekrets, medmindre valgstyret av særlige grunner finner dette unødvendig eller ugjørilig; jfr. § 10 i loven om manntall og stortingsvalg.

§ 9.

Avstemningen finner sted efter valgsognsinndelingen ved siste stortingsvalg. Er et valgsogn (herred) siden delt, bestemmer fylkesmannen, hvor mange medlemmer fra hvert formannskap skal sitte i valgstyret.

§ 10.

På stemmesedlen skal der stå »ja« eller »nei«. Stemmeseddel, som inneholder annet, er ugyldig.

23 juli.
Nr. 7.

§ 11.

Ingen kan stemme uten ved personlig fremmøte efter reglene i §§ 12—14. Der er ikke adgang til skriftlig å innsende stemmeseddel med forfallsanmeldelse.

§ 12.

Den, som på avstemningsdagene opholder sig i det valg-sogn, hvor han er manntallsført, kan bære stemme ved å møte personlig frem til avstemningen i dette sogn.

§ 13.

Den, som på avstemningsdagene vil bli fraværende fra sin manntallskommunene, kan få adgang til å stemme i manntallskommunen før sin avreise — dog ikke før 1 september 1919 — ved personlig å møte frem på manntallsførers kontor, legitimere sig og erklære, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme personlig i denne kommune på avstemningsdagene. Der skal da på manntallsførers kontor gis ham adgang til usett og i enrum å legge stemmesedlen i konvolutt og klebe den sammen. Manntallsføreren legger konvolutten i et særskilt omslag, kleber det til, skriver den stemmendes navn og adresse utenpå og fremlegger det i valgstyret ved avstemningens slutning, med bevidnelse om, at han har legitimert sig og stemt efter denne paragraf. Valgstyret legger konvolutten med ilagt stemmeseddel i urne, efter å ha forvisset sig om, at han ikke har stemt på annen måte.

Har han ikke gjort bruk av denne adgang til å stemme i manntallskommunen før sin avreise, kan han få stemme i det valgsoqn, hvor han opholder sig på avstemningsdagene, ved personlig å møte frem til avstemningen der, legitimere sig for valgstyret og erklære, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme i sin manntallskommune. Når han har stemt, skal han ikke legge konvolutten med ilagt stemmeseddel ned i urnen, men gi den til valgstyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive den stemmendes navn og adresse utenpå og uopholdelig sende det til valgstyret i hans manntallskommune, ledsaget av bevidnelse om, at han har legitimert sig og stemt efter denne paragraf.

§ 14.

De efter § 13, siste punktum, innkomne dokumenter fremlegges i et senere møte av manntallskommunens valgstyre og sammenholdes med manntallet. Viser det sig, at vedkom-

mende står i manntallet og ikke har stemt på annen måte, 23 juli.
legges konvoluttene med ilagte stemmesedler i urne, og op- Nr. 7.
telling sker på vanlig måte.

§ 15.

Om utfallet av avstemningen (og etteroptelling efter § 14) sender valgstyret straks melding til vedkommende regjeringsdepartement. Lignende melding, ledsaget av de i lov om manntall og stortingsvalg § 41 nevnte dokumenter, sendes til Stortingets kontor. Skriftlige klager, som senere kommer inn, skal likeledes sendes til Stortingets kontor.

§ 16.

Kongen, eller den han bemyndiger, treffer de fornødne forføyninger vedkommende folkeavstemningen og kan i dette øiemed gi utfyllende forskrifter og samtykke i mindre vesentlige lempninger i de opstilte regler, hvor dette finnes særlig påkrevet.

§ 17.

De særlige utgifter ved folkeavstemningen utredes av statskassen.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 23 juli 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.

Kongelig resolusjon

av 23 juli.

23 juli.

I forbindelse med sanksjon av foranstående lov (nr. 7) er det bestemt:

1. At en fremlagt oversettelse til landsmål av lovbeslutningen blir å innrykke samtidig med denne i Lovtidende's 1ste afdeling.
2. At lovens gjennomførelse henlegges under Justis- og Politidepartementet, og at dette departement med hjemmel av

23 juli.

lovens § 16 bemyndiges til å treffe de fornødne forføininger vedkommende folkeavstemningen og i dette øiemed gi utfyllende forskrifter og samtykke i mindre vesentlige lempninger i de opstillede regler, hvor dette finnes særlig påkrevet.

Den i post 1 omhandlede landsmålsoversettelse er sålydende:

Lov

um folkeavrøysting um spursmaalet um lovfest varigt forbod mot aa laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin.

I.

I aaret 1919 skal det haldast ei folkeavrøysting for heile riket, so dei, som hev røysterett etter grunnlovi, skal ha høve til aa gjeva svar paa det spursmaalet, um dei ynskjer lovfest varigt forbod mot aa laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin. Svaret paa spursmaalet skal vera ja eller nei. Dei som ynskjer eit slikt forbod svarar ja; dei som ikkje ynskjer det, svarar nei.

II.

For folkeavrøystingi skal desse reglarne gjelda:

§ 1. Fyresegnerne i lovverket um manntal og stortingsval skal fylgjast, med dei brigde, som er nemnde nedanfyre.

§ 2. Avrøystingi skal haldast etter det manntalet, som galdt for stortingsvalet i 1918 (for umvalet i 1919, der det daa var umval) med dei brigde, som fylgjer av fyresegnerne nedanfyre.

§ 3. I manntalet skal dei strykast, som er avlidne eller hev mist røysteretten (§ 53, jfr. § 50 i grunnlovi). Suspensionsmerkje skal setjast ved dei, som sidan hev fenge røysteretten suspendera, og strykast ved dei, som suspensionen hev falle burt for.

§ 4. Den som ikkje er innført i manntalet, for di han ved stortingsvalet i 1918 endaa ikkje hadde fylt 25 aar eller ikkje hadde butt i landet i 5 aar, men som fyller desse vilkaari seinast den 1ste oktober 1919, skal først inn i manntalet, um han hev røysterettvilkaari elles, og krev hjaa manntalsføraren seinast den 30de august aa verta innført og etterviser, at han hev rett til det.

§ 5. Den som var innført i manntalet til valet i 1918, men sidan hev flytt til ei onnor valsokn, skal først yver i manntalet for denne valsokni, naar han ber fram krav um det for manntalsføraren eller valstyret seinast klokka 8 um kvelden

fyre det møtet, valstyret skal halda til aa gjeva orskurdar, etter klagefresten er ute. Han maa ettervisa, at han fyller røysetrettsvilkaari, og at melding fraa valstyret um innføring i manntalet for den valsokni, han hev flytt til, kann gjevast til valstyret i den sokni, han hev flytt ifraa, fyrr avrøystingi skal haldast der.

§ 6. Um innhaldet i §§ 4 og 5 ovanfyre skal valstyret ferda ut kunngjering seinast 15de august saman med ei fyrebils kunngjering um folkeavrøystingi.

§ 7. Ei manntalsnemd skal etter reglarne i § 3 i lovi um manntal og stortingsval i dei fyrste dagarne i september gaa igjenom ei liste, som manntalsføraren hev sett upp yver brigdi i manntalet. Deretter skal manntalet seinast fraa og med 5te september leggjast ut til ettersyn etter reglarne i § 4 i same lovi. Um seinare brigade i manntalet, um klagur og avgjerder um klagur gjeld §§ 5—7 i same lovi.

§ 8. Avrøystingi skal vera den 5te og 6te oktober 1919. Valstyret kallar inn i tide dei, som er røyseføre; jfr. § 11 i lovi um manntal og stortingsval.

Til lette for dei røyseføre bør det til vanlegt vera avrøysting paa fleire stader i valsokni. Paa landet skal det vera avrøysting i kvar skulekrins, minder valstyret synest, det er tarvlaust eller ugjerande av serlege grunnar; jfr. § 10 i lovi um manntal og stortingsval.

§ 9. Avrøystingi skal haldast etter valsokngrensurne ved siste stortingsval. Er ei valsokn (eit herad) sidan kløyvt, segjer fylkesmannen fyre, kor mange det skal sitja i valstyret fraa kvart formannskap.

§ 10. Paa røysetetelen skal det staa »ja« eller »nei«. Røysetetel, som inneheld anna, er ugild.

§ 11. Ingen kann røysta utan at han møter sjølv etter reglarne i §§ 12—14. Det er ikkje høve til aa senda røysetel skriftleg med forfallsmelding.

§ 12. Den som paa avrøystingsdagarne held seg i den valsokni, der han er manntalsførd, kann berre røysta, naar han møter fram sjølv til avrøystingi i denne sokni.

§ 13. Den som kjem til aa vera burte fraa manntalskommunen paa avrøystingsdagarne, kann faa høve til aa røysta i manntalskommunen, fyrr han reiser, likevel ikkje fyre 1ste september 1919. Han møter daa sjølv fram paa kontoret til manntalsføraren, etterviser, kven han er, og segjer fraa, at tvingande grunnar er til hinder for aa møta fram og røysta i denne kommunen paa avrøystingsdagarne. Han skal so paa kontoret til manntalsføraren faa høve til, usedd og i einrom, aa leggja røysetetelen i brevvær og lata det att. Manntalsføraren legg brevværet i eit serskilt umlag, læt det att, skriv namnet og

bustaden til røystaren utanpaa, og legg det fram i valstyret, naar røystingi er slutt, med vitnemaal um, at han hev ettervist, kven han er, og røysta etter denne paragrafen. Valstyret legg brevværet, med røystesetelen i, i urne, naar det hev gjort seg viss med, at han ikkje hev røysta paa annan maate.

Hev han ikkje nytta dette høvet til aa røysta i manntalskommunen, fyrr han reiste, kann han faa røysta i den valsokni, der han held seg paa avrøystingsdagarne, naar han møter fram sjølv til avrøystingi der, etterviser for valstyret, kven han er, og segjer fraa, at tvingande grunnar er til hinder for aa røysta i manntalskommunen. Naar han hev røysta, skal han ikkje leggja brevværet, med valsetelen i, ned i urna, men gjeva det til valstyret. Det skal so leggja brevværet i eit serskilt umlag, lata det att, skriva namnet og bustaden til røystaren utanpaa og senda det utan drygging til valstyret i manntalskommunen hans, saman med vitnemaal um, at han hev ettervist, kven han er, og røysta etter denne paragrafen.

§ 14. Dei dokumenti, som hev kome inn etter § 13, siste punktum, legg valstyret for manntalskommunen fram i eit seinare møte og held dei saman med manntalet. Viser det seg, at vedkomande stend i manntalet og ikkje hev røysta paa annan maate, vert brevværi, med røystesetlarne i, lagde i urne, og uppteljing skal so haldast paa vanleg maate.

§ 15. Um utfallet av avrøystingi (og etteruppteljing etter § 14) sender valstyret straks melding til vedkomande departement. Slik melding, saman med dei dokumenti, som er nemnde i § 41 i lov um manntal og stortingsval, sender valstyret til Stortingskontoret og. Skriftlege klagur, som kjem inn seinare, skal likeins sendast til Stortingskontoret.

§ 16. Kongen, eller den han gjev fullmakt, set i verk det, som trengst for folkeavrøystingi, og kann her gjeva utfyllingsfyresegner og samtykkje til, at dei gjevne reglarne vert lempa i slikt, som ikkje er mykje um aa gjera, naar lemping er sers turvande.

§ 17. Dei serlege utgifterne med folkeavrøystingi skal rikskassa bera.

III.

Denne lovi tek til aa gjelda straks.

Utgiver Byråchef Young.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Kristiania.